GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
INOSTR. TROMJES. D 45. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA II — ŠIBENIK, 13 APRILA 1934 — BROJ 80

ODGOVOR NA OVOGODIŠNJU TALIJANSKU KAMPANJU PROTIV JUGOSLAVIJE

U najnovijoj svesci „Narodne Odbrane" organa središnje uprave Narodne Odbrane objavljen je slijedeći članak pod gornjim naslovom:

Svi oni koji su predviđali da se jugoslavenska državna cjelina ne može dugo održati, danas su ušutili osim talijanske štampe. Ubitačni pesimizam u neprijateljski neraspoloženoj štampi iščezao je, a malovrijedni prilazili su sve bliže općoj međunarodnoj brazdi, sa koje su bili umakli. U ovom posljednjem mjesecu ove godine zaključuje se smotra talijanskih napada protiv nas bilo preko štampe bilo časopisa ili humorističkih listova. Nešto iz neobavještenosti o stvarnim činjenicama, nešto iz malodušnosti i pakosti, nešto iz inata i mržnje kao i do sada tako i kroz cijelu prošlu godinu gotovo sva talijanska štampa pisala je nepovoljno o prilikama u našoj državi i napadala sve iz reda, a naročito Narodnu Odbranu, osim milanskog „L'Ambrosijana" koji se jedini drži umjerene linije. Tako je neki Anteli Canali na najružniji način napadao našu državu, Narodnu Odbranu i ostala društva u našoj zemlji. Za Narodnu Odbranu veli da spada u „kanibalski čopor jugoslavenskih udruženja" koja urliče: „Progatat ćemo Italiju u jedan zalogaj". O Jadranskoj straži piše da čuva Jadran sa četiri olupine, koje su odbačene od toulonskog arsenala. Za Jugoslavenski Sokol poručuju našem pjesniku Rikardu Kataliniću Jeretovu: „Mi vam priznajemo da poštujemo sokola kao jednog od najhrabrijih grabežljivaca, ali vaš Sokol, nije Sokol, već prosti pjetao, a Jadransko more odviše je široko za njegova krila. Nadalje gosp. Kataliniću, onaj vaš Kraljević Marko, mračni potomak Kraljeva koji su ostali bez vlasti, koga ste vi podigli na stepen srpskog narodnog junaka, bio je samo vazal turski".

Ovo je blijeda slika svih napada od strane talijanske štampe. A potom ide čitav niz članaka o jugoslovenskim tobož planovima za ugrožavanje reda na Balkanu i Srednoj Evropi. Pod ovakvim i sličnim pisanjem talijanske štampe i neki strani listovi su pisali i naglašavali o nekoj jugoslavenskoj agresivnosti. Takova tvrđenja koliko su bila izmišljena, toliko su bila i neodređena, jer mi smo protiv toga iznijeli obrazložene dokumente. Kako je gotovo Narodna Odbrana na nišanu talijanske štampe, smatramo za potrebno da joj u nekoliko riječi odgovorimo.

Iz općeg pregleda talijanske štampe može se uočiti da se gotovo cijela akcija sa one strane Jadrana nije manifestovala u epizodnim i slučajnim oblicima usamljenih i neodgovornih elemenata, već se razvijala na bazi jednog bitnog i stalnog programa koji polazi od jedne organizacije inspirisane od samih vlasti. Znači da akcija najnižih ide uporedo s akcijom najviših. Jer samo od sebe nameće nam se ovo pitanje: kad Duce umije da uguši neprijatne glasove Jugoslavena i Nijemaca koji dolaze iz Istre i Tirola, zašto ne bi mogao da ušutka akciju talijanske štampe protiv Jugoslavije.

U red problema koji uznemiruju Evropu spada i ova tajanstvena talijanska politička agitacija protiv Jugoslavije. Ne istražujemo uzroke te agitacije, ali konstatujemo njene posljedice. Prema tome mi nećemo da se zaustavimo na ispitivanju, koliko u ovom fašističkom oduševljenju djeluje na pr. lakomislena parola „Pohod na Jadran". Dovoljno je da utvrdimo da postoji jedna predumišljena politika mržnje od strane fašističke Italije prema Jugoslaviji. Mi se o tom ne uzbuđujemo ma da o tom moramo voditi računa. Jugoslavija će i to izdržati s mirom kao što je izdržala i teže momente. Ali ona neće tolerirati mračne špekulacije, koje se na njen račun vrše posredstvom nekoliko plaćenih emigranata. Ko bi mogao da trpi da se zbog intriga nekolicine izroda, ili zbog političkih manevara duž naše granice — u mišljenju Evrope izvrću tumbe situacije i odgovornosti, i da se stvara u krugu mračne međunarodne zavjere opskurnih grupa grotesna priča o agresivnosti — do zuba naoružane — Jugoslavije, koja ugrožava mir na Balkanu i prijeti „mirnoj" i „nenaoružanoj« Italiji?

U Evropi su danas više nego ikada potrebni jasni odnosi. Na sudbinu Evrope vrše presiju toliki problemi i toliki događaji, da je glupo da se ona u nekoliko svojih životnih centara tvrdoglavo i predumišljeno hoće da vara zavođeći o bludnju narode. Zbog jasnih odnosa potrebne su jasne informacije o događajima kao i pravilno shvaćanje opomene koju ovi događaji ističu i nose.

Zbog potrebe jasnih odnosa Italija treba da dade nesumnjivi dokaz, da je protivna svakoj ratobornoj politici prema Jugoslaviji iz ljubavi prema evropskom miru. Do danas takav dokaz nismo mogli naći. Naprotiv što se tiče Jugoslavije ona će i nadalje biti mirna i budna. Njeno iskreno nastojanje dokumentovano je zaključenjem ugovora o prijateljstvu, kao i činjenicom da u Jugoslaviji nema ni jedne političke neprijateljske organizacije prema Italiji. Ko može da pronađe u Jugoslaviji ma i trag nekih udruženja za propagandu i akciju protiv Italije, dokaze terorističkog i fanatičkog bijesa, trovalačkog bojkota i predumišljenih ofenzivnih priprema? Jugoslavenska miroljubiva politika bila je uvijek prožeta pacifističkim duhom i inspirisana duhom Društva Naroda. Ona nije nikada imala u sebi ničega agresivnog te prema tome nije nikada bila uperena ni protiv koga, a najmanje protiv Italije. Od strane talijanske štampe uistinu je neuviđavno i diktovano zlom voljom, kad u Jugoslaviji neće da vide jednog dobrog susjeda čiji su principi: Najbolja namjera, iskrena želja da se čuvà i organizuje mir i želja da se ublaži opća ekonomska kriza. Motivi koji rukovode jugoslavensku politiku jesu poštovanje stanja stvorenog mirovnim ugovorima, spremnost da se taj mir pod svaku cijenu očuva, kao i želja da se uspostave i pojačaju privredne veze između svih susjednih država.

(slijedi na 2. str.)

Jugoslavija na sajmu u Milanu

Milan 13 IV. Jučer u jutro je otvoren međunarodni sajam u Milanu. Jugoslavija učestvuje svojim paviljonom koji prikazuje narodnu privredu Jugoslavije. Tu su zastupana naša drva, žitarice, duhan i ulje. Na tom sajmu se putem filma prikazuju ljepote naše zemlje i njeno rudno bogatstvo. Ovo prikazivanje filma je nešto novo za milanski sajam. Sajam pokazuje nekakvo poboljšanje privrednih prilika u Evropi.

G. Insul biće predan američkim vlastima

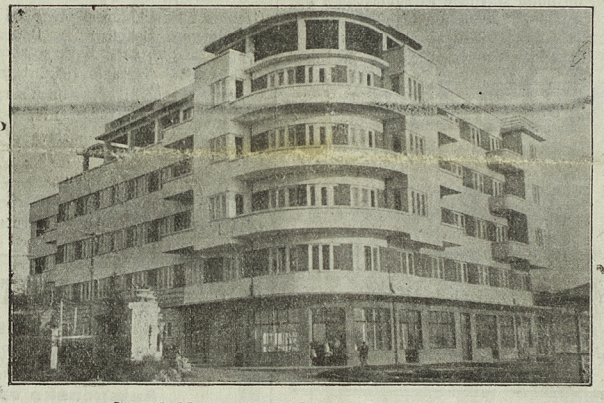
Carigrad 13 IV. Američki bankar g. Insull nalazi se u gradu Carigradu pod strogom paskom vlasti. Naskoro će biti prevezen na jedan američki brod.

Na Atlanskom Oceanu očekuju se velike sante leda

New-York 13 IV. Njujorška metereološka stanica računa da će ovoga proljeća dospjeti na Atlanski Ocean velike količine ledenih bregova.

Budimpešta 13 IV. U blizini Budimpešte iskočio je sa tračnica putnički voz. Prevrnula su se 2 vagona. Ima ljudskih žrtava.

Torrento 13 IV. Javljaju iz Torrenta da su sretno završili pokušaji podmornice »Arhimed«.

Grand Hotel „ILIRIJA" u Biogradu n-m

Razne vijesti

U utorak je ispao kod Osteringa iz kolosijeka brzi voz Beč-Pariz-London. Poginuo je ložač, a 16 osoba je teško ranjeno. Po svoj prilici se radi o političkom atentatu.

Poljski ministarski savjet je odlučio da poljsko poslanstvo u Moskvi podigne na stepen ambasade.

Njemačka vlada odlučila je da pozove dvadeset jugoslovenskih novinara u Njemačku na gostovanje. Naši novinari bi imali otići u Njemačku aerojlanom »Hindenburg«, koji će u Beograd poslati Lufthanza.

U Storfordu (Norveška) srušila se ogromna hridina u more i prouzročila strahovitu poplavu. Val vode dopro je do 700 m. u unutrašnjost i izbrisao sa zemlje dva sela. Ima mnogo ljudskih žrtava.

Spašavanje momčadi posade „Ceļuskina ponovno je oteščano zbog snježnog nevremena.

Papa Pio XI nije htio primiti u audijenciju potkancelara von Papena, što je izazvalo veliko uzbuđenje u berlinskim službenim krugovima.

U upravi zagrebačke policije eksplodirale su bombe koje su bile smještene u zahodima za stranke.

Studenti koji su oštetili imovinu univerziteta ne mogu dobiti univerzitetske isprave, prema novoj dopunbenoj uredbi k zakonu o univerzitetima.

Avionski saobraćaj za tu i inozemstvo bit će otvoren po svoj prilici sredinom drugog tjedna.

Jugoslavenski veslački šport i „Krka"

Jugoslavenski veslački šport je bez sumnje jedini koji se je u našoj državi za tako kratko vrijeme podigao do internacionalne klase, te su naše ekipe pri svakom internacionalnom susretu postale ozbiljan konkurent i favorit.

U našoj se državi, ovaj najljepši šport, počeo ozbiljno razvijati pred par godina, a to baš osnutkom šibenske „Krke".

Nećemo mi ovom konstatacijom da omalovažimo i poreknemo dotadašnji rad na ovom športu, ali isti je onda imao više lokalni karakter, i kretao se u skromnijim granicama bez većih pretenzija.

Imamo mi već tada jake klubove i to splitskog „Gusara" i zagrebački „H.V.K.", koji su se lijepo razvijali i napredovali. Falio im je ozbiljan i borbeni konkurent, trebao je da se stvori onaj koji će cijeli Jugoslavenski veslački šport maknuti i dati mu volje i borbenosti.

Ta laskava i velika zasluga pada na šibensku „Krku". Odmah pri prvim nastupima pokazuje volju za rad, te nosi ovom gradu prvu pobjedu i prvu trofeju. U tom svom radu snažno napreduje, kupuju se ladje, dobavlja se i trener i eto „Krka" već svugdje pobjedjuje, postaje Državnim prvakom, polazi na Evropske šampionate, gdje postavlja najzavidnije rezultate i zauzima prvoklasni placement.

Ovim radom i napretkom naše „Krke", kako smo već prije rekli, postaje ona nehtijući baš ono što je Jugoslavenskom Veslačkom Športu trebalo, jer njen razvitak utječe i na ostale naše klubove. Državno prvenstvo i ostale regate prestaju biti samo parade, već postaju ozbiljno i naporno takmičenje. Prvakom Države ne postaje se samo „Row ower" već treba pobijediti „Krku", jer ista skoro u svim disciplinama nastupa i to odlično spravna.

Ne mislimo da napisemo panegirik šibenskoj „Krki" već samo hoćemo, da i javnost upoznamo sa pravim i faktičnim zaslugama našeg mezimčeta i to baš u početku nove sezone, koja joj nameće novih i teških dužnosti i koja započinje sa velikim i napornim radom.

Uvjereni smo, da pobjeda neće izostati te da će i ove godine u Luzernu braniti naše boje „Krka", te da će još jednom, ali na internacionalnim vodama i pred internacionalnom publikom biti podignuta Jugoslavenska zastava, kao najveći znak pobjedniku.

Plaćanje takse za račune, note i izvještaje

Povodom primjenjivanja propisa tarife broj 34 taksenih tarifa, poresko odj. min. finansija izdalo je ovo objašnjenje:

1. Trgovačka pisma, kojima se dužniku potvrđuje prijem potpisane mjenice ili vraćanje robe, ne potpadaju pod naplatu takse ni u slučaju ako bi takova pisma pored ove potvrde sadržavala i neki pravni posao.

2. U sitnim trgovačkim rădnjama i kioscima kao i u piljarskim radnjama na trgovima nije obvezno da se u računima i sličnim pismima mora ispisivati i roba, ali je neophodno, da se stavi iznos nabavka i datum naručbe, no s tim da u ovakovim slučajevima ovo pismeno uvijek mora biti taksirano. Međutim u slučaju ako u ovakovim radnjama zbog učestale prodaje ne budu stavljene ni sume iznosa onda se za takove nabavke ima izdavati nepopunjeno pismeno, ali uvjek sa taksom od 1 dinara. Na svakom takovom pismenu mora biti žig dotičnog prodavca ili radnje i takovo se pismeno prilikom izdavanja kupcu odnosno potrošaću mora poništiti na taj način što će prodavaoc jedan kraj takovog pismena otcjepiti pazeći da ne otcjepi kraj na kome se nalazi taksena marka.

3. U slučajevima kada se na taksiranim računima naknadno potvrđuje prijem pojedinih isplaćenih rata (otplata) ima se na svako takovo potvrđivanje platiti taksa iz tarifnog broja 33 taksene tarife.

Otvor Grand Hotela „ILIRIJE" Biograd

Imali smo opet prigode razgovarati sa g. ing. Karaganjanom koji je upravo stigao iz inozemstva, pa smo mogli doznati sve potankosti koje su u vezi s novosagrađenim hotelom „Ilirija" i biogradskom plažom, (samo 2 sata daleko od Šibenika).

Oko 22 aprila je otvor tog novog hotela čiju sliku donosimo. Kako smo već javili hotel ima 146 soba (ne uračunavši vilu g. Karaganjana koja je već unajmljena) sa vodom, centralnim grijanjem, hladnim i toplim kupeljima. Na terasama je odjeljenje za tuševe i prostrano mjesto preko cijele zgrade za sunčanje. Jedna velika terasa je za kino gdje će, po ugovoru sklopljenim pod teškim uvjetima sa većim firmama za posuđivanje filmova, moći prikazivati najljepše i najnovije komade filmske produkcije. Do te terase dolazi se liftom.

Ovakove zgrade imade malo gdje u Dalmaciji i u Hrv. Primorju, a što se tiče komfora biće takav, da se može reći da ga neće biti na daleko. Veličanstvena luksusna dvorana restauracije i kavane već je skoro dogotovljena, a sad se tapecira politiranim sperplatama naravnog orahovog drva do visine od 2 m. Osim ove dvorane dovršava se gradnja jedne verande u staklu duge 34 m., široke 11 m, a visoke 7 m., gdje će biti uvedena umjetna ventilacija.

Zgrada je iz armirancg betona. Gradnja i statički proračun je od ing. g. Simeona Sokolova iz Beograda koji je zajedno sa g. Karaganjanom u zadnje doba izgradio ban. bolnicu, vojnu pekarnu i vojne magazine u Biogradu. Ekonom je g. Miloš Spasić iz Skoplja. Tehničke poslove vodi g. ing. Avram Piassiđn. Direktor je prvorazredni stručnjak sa dugogodišnjom praksom iz Praga. Jedan dio personala je već tu. To su sve stručnjaci sa dugogodišnjom praksom.

U Šibeniku biće stalno namješten naročiti čovjek koji će sačekati kod svakog vlaka putnike i odvesti ih do određenih parobroda.

Što se tiče živežnih namirnica, biće sve odlično uređeno. Meso, osobito teletina, dobavljaće se redovito iz Zagreba, piletina iz Karlovca i t. d.

Kupio je posebne motorne čamce koji će biti na raspoloženju gostima. Hotel posjeduje 12 „Boxa" za privatne automobile.

G. Karaganjan nije napravio nikakove reklame, nego drži da će najbolja reklama biti svaki posjetilac kad se bude vratio svojoj kući.

Svakog mjeseca će angažovati po koju znamenitu pjevačku silu. Angažirana je stalno znamenita kapela T. Pecalo za cijenu od 30.000 din. mjesečno.

G. Karaganjan sada traži da mu Jadranska Plovidba podijeli prodaju karata koje bi on, po svojoj uviđavnosti, poslao interesentima, kojima bi pak, nakon boravka od desetak dana u Biogradu uz ostale pogodnosti i udobnosti, davao besplatni povratak. Bilo bi potrebno da Jadranska Plovidba stavi u promet jeftine izletne karte za pojedince iz Šibenika, Splita, Sušaka i Raba koje bi važile jednako za odlazak i povratak na svim prugama, kao što se upotrebljava u splitskoj okolici.

Moramo još napomenuti da nam se tužio g. Karaganjan da Jadranska Plovidba nije uredila vozne redove onako, kako mu je ranije bilo obećano. Zato poziva šibenska udruženja i nadležtva da u sporazumu s njim podjednu hitne potrebne korake za popravak nedostataka u novom voznom redu, jer su ti nedostatci uvelike štetni i Šibeniku.

Strojarska mehanička radiona V. MARINOVIĆ
iza zgrade Sreskog načelstva - Telefon br. 92
Prima na popravak motore, automobile, motornih čamaca, parnih mašina bilo kojeg sustava i veličine i bilo koje druge sprave kao i izradba novih komada ili dijelova. — Montaža bilo koje vrsti mašina ili sprava.
Autogensko varenje i rezanje željeza
UMJERENE CIJENE. PONUDE NA ZAHTJEV

Zlonamjerni prigovori talijanske štampe da se naoružavamo kao i da smo opasnost za Srednju Evropu i svjetski mir, unose zabunu i nespokojstvo u inače teško međunarodnu situaciju. Međutim svakom je jasno, da su svi ti nasrtaji talijanske štampe neistiniti.

Pionir mira na polju međunarodne politike — Jugoslavija — uvijek je spremna da svim svojim susjedima pa i Italiji pruži ruku sporazumne djelatnosti, pa i u eri autarhije, kad mnogi njeni susjedi koračaju putem isključivo ekonomskog nacionalizma, i kad se ograđuju carinskim plotom otežavajući još više međusobne privredne nevolje. Takav stav jugoslavenske politike talijanska štampa nije nikad htjela da uoči i registrira, iako je došao do izražaja u više mahova u izjavama jugoslavenskih državnika i političara.

Predbacivanja talijanskih listova da smo orude u rukama Francuske su besmislena. Francuska je dala najveće borce i apostole mira. Ona je podnosila žrtve da se u svijetu održi mir. Sa Francuskom smo bili u najtežim časovima, u ratu i u zlu. I sad smo sa Francuskom kao ji sa ostalim državama sve dotle dok čuva mir i poredak, to opće dobro čovječanstva. Nad interesima naroda treba da stoje interesi čovječanske zajednice.

Ta fantazmagorična akcija koja provejava kroz talijansku štampu donosi nam razočaranje i rezerviranost. Fantom revizionizma učinio nas je isključivim opozicionarima prema onima koji neosnovano traže drugu bazu za podjelu i razgraničenje teritorija. Zadaća jugoslavenske politike i nadalje odnosit će se na umirivanje nepovoljnih medjunarodnih psihoza, a naročito susjednih te će biti i u buduće idejni saradnik miroljubivosti. U isto vrijeme ona će odlučno stajati na braniku svih tekovina rata, koji je doveo do obnove Srednje Evrope na principu samoodredjenja naroda. Želja nam je da to konačno uvide rušioci mira, kao i oni koji svijesno ili nesvijesno provociraju novi rat tražeći reviziju mirovnih ugovora, pa i oni koji provode politiku zavojevačkih smjerova pod parolama: revizija ili revolucija — ekspanzija ili eksplozija!

Kemički čisti i bojadiše odijela
najbolje i najbrže uz umjerenu cijenu
poznata i odlikovana radnja
M. DOMIĆ
Kr. dvorski dobavljač
SPLIT
Parna praon. i gladion. rublja

„Celuloza" D. D. u Drvaru ponovno započima radom

Pregovori koji su već duže vremena vođeni između velikog industrijskog poduzeća „Celuloza d. d." u Drvaru i šumskog poduzeća „Šipad", uspješno su završeni. „Celuloza" je jedno od najvećih poduzeća ove vrsti na Balkanu pa je svojedobno zaposlivalo preko 2000 radnika. Međutim radi teške krize poduzeće je pred duže vremena posve obustavilo rad. Po postignutom sporazumu sa „Šipadom" poduzeće će ponovno započeti poslovanjem. „Šipad" će omogućiti rad „Celulozi" na taj način, da će brisati sve svoje tražbine u ovom poduzeću, koje iznose nekoliko mil. din.

Osnivanje peradarskih zadruga u prim. banovini

U prim. banovini postojale su do pred kraj prošle godine samo dvije peradarske zadruge i to: u Dolu na Braču i u selu Borci, srez Konjički. U posljednja četiri mjeseca osnovano je međutim 30 novih peradarskih zadruga tako, da ih sada ima ukupno 32. U Sjev. Dalmaciji ima ih Preko, Silba, Iž Veli, Žman, Knin, Drniš, Šepurine, Zablaće i Benkovac. Od naročite je važnosti i osnutak u Splitu „Sreskog" udruge za unapređivanje peradarstva u Primorskoj banovini". Zadatak ove središnje udruge bio bi podupiranje rada postojećih peradarskih udruga i peradara, osnivanje novih udruga i selekcijskih stanica, sukcesivno pretvaranje peradarskih udruga u zadruge, zaštita interesa udruga i peradara, banovine pred zakonodavnim upravnim i općinskim vlastima, propagiranje racionalnog peradarstva i sprovođenje standardiziranja peradi i jaja radi prodaje boljih proizvoda po većim cjenama.

General Baden Powel

svjetski starešina skauta, ovih dana je, u 77 godini, života otputovao iz Londona na put oko svijeta da se god. 1935 nađe u Melburnu u Australiji gdje će se održati kongres svih skauta svijeta.

Kiosk na poljani Kralja Petra uz perivoj sa dobrom upućenom prodajom monopolskih artikla, radi odlaska vlasnika u Ameriku prodaje se odmah.

GRADSKE VIJESTI

KINO »BALKAN« prikazuje u petak i subotu tonfilm po romanu Zane Greg — Neukrativi —

Samo u nedjelju posve nova kopija tonfilma PJESMA NOĆI sa Janom Kiepurom. U ponedjeljak i utorak Anny Ondra u svom najnovijem filmu: Vesela Nasljednica

»TESLA« tonkino prikazuje petak i subotu njemačko djelo: Djevojke u uniformi sa Dorotheom Wieck. U nedjelju najveća atrakcija sezone: Dovedi ih žive!

Nova Općinska uprava

S veseljem možemo konstatovati da je napokon izabrana nova općinska uprava u koju su ušla slijedeća lica: g. Mate Karadžole načelnik, g. Marko Bačinić I prisjednik, g. ing. Sime Ježina, g. Dr. Srećko Poturica, g. Toma Grubišić, g. Ante Tambača i g. Joso Morović. Bez da i malo laskamo, poznavajući te ljude, uvjereni smo da će znati, u granicama mogućnosti, koristiti Šibeniku. Znamo da su sada teške prilike, ali znamo i to kolika je kod njih volja da pomognu našem gradu, zato smo uvjereni da će čvrstom voljom svladati mnogo toga što je izgledalo nemoguće. Uz upravu i menovano je i općinsko vijeće i tako je nakon nekoliko godina ponovno postavljeno vijeće na šibenskoj općini.

VLADANJE UČENIKA NA ULICI. Skreće se pažnja roditeljima i starateljima učenika na to da će u buduće redarstvene vlasti strogo motriti na vladanje učenika izvan škole. Učenicima se zabranjuje jurnjava po ulicama i javnim mjestima, igranje lopte, vika, uznemirivanje prolaznika, uopšte svaki nered, neučtivost i nepristojnost. Za sve te izgrede će učenici biti prijavljeni školskoj vlasti radi kažnjavanja, a osim toga će redarstvene vlasti pozvati na odgovornost roditelje i staratelje. Stoga je potrebno da ovi vode više računa o vladanju svoje djece na ulici. Radi znanja saopštavam roditeljima i starateljima i to da ću u buduće strogo kazniti sve one učenike (naročito viših razreda) koji puše na javnim mjestima.

Direktor:
Banica

PRETSJEDNIK INTERN. ROTARY CLUBA g. Nelson došao je iz U.S.A. parobrodom „Rex" u Napulj. Posjetio je Pariz i London, a u subotu dolazi u Zagreb i Beograd da proslijedi za Bukurest, Sofiju i Atenu.

U Zagrebu se zadržaje dva dana, te će tom prigodom u nedjeju u jutro održati svečanu sjednicu Rotary Jugosl. sa banketom. Danas u petak sastaće se svi pretsjednici Rotary Cl. Jugoslavije pa će izabrati pretsjednika za Jugoslaviju za 1935 g. Iz Šibenika će prisustvovati 12 člana sa gosp. Milošem Šupukom.

U FOND GRADSKOG ODBORA SOCIJALNE SKRBI za prehranu bijednih i besposlenih, da počaste uspomenu smrti svoje pok. majke, braća Gojanović pok. Jose darovaše Din. 500 Uprava najharnije zahvaljuje.

KAD SE VODA ZATVARA ili mijenja raspored otvaranja i zatvaranja vode, bilo bi uputno da se unapred javi, onako kao što se radi u drugim gradovima i kao što je uvela i ovdašnja elektr. centr. u pogledu prekinuća struje radi ev. popravaka.

Rezolucija koja je donesena na god. skupštini J.N.S. u Šibeniku

Duboko osjećajući potrebu sprovađanja u život smjernica izraženih u historijskom manifestu velikog Vladara našeg i Vožda narodnog Aleksandra I, spontano smo i s oduševljenjem pozdravili osnivanje Jugoslavenske nacionalne stranke kao odražaj politike stvorene i utvrđene šestojanuarskim aktom. Smatrajući jedinstvo narodno i cjelinu državnu najširim postulatom naše nacijonalne i političke današnjice, izjavljujemo da smo spremni, boreći se u redovima J.N.S., izdržati borbu do kraja protiv svih vanjskih i nutarnjih uticaja koji ometaju historijsku evoluciju naš g naroda.

Ne priznavajući postojanje klasa, ipak smatramo naš zemljoradnički stalež temeljem nacijonalnog privrednog i društvenog života. Naše je nepokolebljivo uvjerenje da se zamršeni kompleks pitanja privrednih teškoća u nas može jedino riješiti osposobljenjem našeg seljaka za proizvodnju i potrošnju.

Naročito pozdravljamo spremnost vlade i narodnog pretstavništva da se na osnovu zakona spriječi svaka korupcija i zloporaba vlasti.

Odobravamo rad stranačkog vodstva, a s naročitim zadovoljstvom konstatujemo agilnost i požrtvovnost Sr. Odbora na čelu sa drom. Krstom Ježinom.

Budući da uspjeh i rezultat našeg rada nije proporcijonalan uloženom trudu i energiji, tražimo:

1) da se luci i gradu Šibeniku posveti veća pažnja;

2) da se pogodnom tarifaom politikom instradira promet robe preko naših prim. luka;

3) da se pitanju podizanje turizma u našim krajevima posveti veća pažnja;

4) da se u Šibeniku, kao tranzitnoj luci, podignu javna skladišta;

5) da se u Šibeniku podignu javne zgrade;

6) da se u Šibeniku izgradi dio obale koji se nalazi u derutnom stanju;

7) da se u Šibeniku otvori filijala Narodne banke;

8) da se putem javnih radova dade rada našim nezaposlenim radnicima;

9) da se već jednom započne izgradnjom unske pruge;

10) da se „Društvo Tuniskih Fosfata" odnosno „La Dalmatienne" pozove na striktno izvršavanje ugovora i da napokon proradi.

Na kraju osuđujemo izdajnički rad svih onih elemenata u inozemstvu i u zemlji koji nastoje osporiti definitivnu konsolidaciju našeg narodnog života. Odlučno tražimo da se protiv svih takovih elemenata primjene bezobzirne mjere i najenergičnije postupi.

DINARA 29 METAR

PAZI! BEZ GREŠKE PAZI!
CREP DE CHINE
U SVIM BOJAMA
Salamon DRUTTER Šibenik

DINARA 29 METAR

PREDAVANJE NA NARODNOM UNIVERZITETU. U subotu, 14 aprila u 7.30 časova uveče održaće se predavanje na ovdašnjem Narodnom Univerzitetu u Sokolani. Predavaće gđa Dr. Brajše iz Splita o temi: „Današnji socijalni položaj žene i njena budućnost." — Ovo važno pitanje koje je danas, u vezi sa ostalim ekonomskim, finansijskim i socijalnim pitanjima na dnevnom redu, svakako će u velikoj mjeri zainteresovati naše gradjanstvo. Ulaznica 3 din., djaci 1 din.

PRETSTOJNISTVO GRADSKE POLICIJE izdalo je slijedeći oglas: Svakodnevno se opaža da na pojedinim ulicama i javnim mjestima ovoga grada deca igraju nogomet, jure se između sebe, zadirkuju prolaznike, nepristojno se ponašaju i time izazivaju zgraženje mirnih građana. Ovo nevaspitano i neučtivo ponašanje djece ne samo da šteti ugledu ovoga grada nego ona odbije goste, strance-putnike, turiste koji ovamo dolaze da vide znamenitosti grada i njegove ljepote.

Da se ovo zlo spriječi zabranjuje se dici deranje i galama na ulici i svim javnim mjestima u gradu, zabranjuje se jurnjava prometnim ulicama i zadrkivanje prolaznika kao i igranje nogometa u gradu. Isto tako zabranjuje se svakovrsno prosjačenje dečurliji.

Ona djeca koja se zateku da i pored ove naredbe narušavaju svojim nevaspitanim i neučtivim ponašanjem mir i poredak u ovome gradu biće pozvana na odgovornost kako oni tako i njihovi roditelji. Školska djeca osim ovoga biće prijavljena pojedinim upravama škole i disciplinski će odgovarati.

Organi ovog pretstojništva posvetiće ovom naročitu pažnju i za svakog prekršitelja odnosno njihove roditelje primjeniće se kazne iz čl. 67 tač. 3 Zakona o unutrašnjoj upravi.

Pretstojnik policije: Zaklanović.

SOKOLSTVO

Posljedni pozdrav bratu Ivi Bua.

Dne 5 aprila bio je iz banoviske bolnice opračen naš nezaboravni brat Ivo Bua. Sprovod dragog nam brata bio je pun boli i sokolskog pieteta. Na sprovodu bilo je oko 100 članova i članica u odorama sa sokolskom muzikom. Pred sokolanom njegovo mrtvo tijelo bilo je položeno na zemlju a brat starešina Poturica održao mu je posljedni Zdravo.

Na samom groblju pred kapelom brat Grubišić opisao je u vrlo jasnim crtama brata Buu kao čovjeka sa mnogo volje i izdržljivosti i kao sokola u kojem su bili visoko usađeni sokolski ideali.

Zaista brat Bua bio je čovjek sokolskog rada i discipline. Sa mnogo volje i ljubavi, on je bio među prvima, koji je organizirao šegrski podmladak.

Kao čovjek u privatnom životu svoj pošteni drvodjelski posao vršio je časno. Radi njegovih sokolskih i radničkih osobina mi sokoli poštivali smo ga i ljubili istinskom sokolskom dušom.

Brate Ivo, nek ti je vječna slava i hvala! Tvoj rad neće ostati zaboravljen

Mi ti šaljemo vječni Zdravo!

Sokoli

POKUĆSTVO

NA OTPLATU I BANKOVNE KNJIŽICE DOBIJETE SAMO U NOVOOTVORENOM SKLA- — DIŠTU POKUĆTVA —

kraj crkve sv. Frane u Šibeniku

O. GRABOVAC
zastupstvo i komisiono skladište

Službeni Glasnik

UDRUŽENJA TRGOVACA za srezove Šibenik i Biograd n/m

Br. 691

Upozoruje svu interesiranu gg. članove, da je Ministarstvo finansija u vezi svog riješenja Br. II.-21461 od 17 februara 1934 izdalo tumačenje, da su u smislu navedenog riješenja istog Ministarstva svi domaći izvoznici dužni ustupiti Narodnoj banci 30 posto od svojih potraživanja nastalih izvozom robe u Austriju, bez obzira na koju valutu glase fakture, kao i da ovih 30 posto mogu biti ustupljeni Narodnoj banci pored austrijskih šilinga i u drugim zdravim valutama.

Br. 692

Obavješćuje svu gg. zanimane članove, da je Ministarstvo finansija u Washingtonu u pogledu obilježenja uvozne robe u Ujedinjene Američke Države izdalo još slijedeće odredbe: „Obilježenje uvoznog artikela koje se zahtjeva prema čl. 104 ima da nosi ime zemlje njegovog porijekla. Ime područja kao kraljevina, kneževina, država, provincija ili grad, a koje se nalazi u okviru zemlje porijekla nije dovoljno. Izraz „country" (zemlja) upotrebljen u čl. 304 ima da se podrazumjeva kao politička cijelina, t. j. nacija, dok kolonije, protektorati ili drugi posjedi koji se nalaze izvan granica matere zemlje imaju se smatrati kao zasebne zemlje.

JADRANSKA PLOVIDBA priređuje dana 15 IV 1934

IZLET

za Skradin i slapove Krke

Polazak iz Šibenika u 14 s.
„ sa slapova u 17.30 s.
„ iz Skradina u 18.30 s.
Cijena za odlazak i povratak D. 12
Djeca plaćaju polovicu)
U slučaju ružnog vremena ili slabog odaziva izlet se obustavlja.
Opravništvo.

Najvažnije emisije iz Radio programa

PETAK:

12 WIEN Znameniti umjetnici — 19 Koncert — 19.30 BUDAPEŠT Don Carlos (Verdi) — 20 BUKUREŠT Sym Koncert — 21.30 STRASSBURG prenos op.

SUBOTA:

12 WIEN Alpska muzika — 19.40 Pjesme 13.15 PERLIN Čarobna frula — 15.10 PRAG II Iz tonfilmova — 19.50 ZURICH Sym konc. — 21 BRUSSEL II Orch. konc. — 21 BIM prenos op.

U ROGAŠKOJ SLATINI stoji za vrijeme od 1 maja do 15 juna 20 dnevna potpuna opskrba Din 1000.— i Din 1200.— Prospekti i cjenik: kod lječilišta i kod „Putnika".

Knin

Nogometna utakmica — „Dinara“ (Knin) - „Hájduk“ (Gospić) koja je bila određena za nedjelju 8-IV, odgođena je za 15-IV.

Steg Skauta. — U nedjelju 8-IV priredio je Steg Skauta plesni vijenčić s lutrijom. Zabava je bila dobro posjećena. Od početka plesa vladalo je veselo raspoloženje. Zabava je potrajala do kasne noći. Ples je otvorio g. Dr. Barišić pretsjednik Stega Skauta Program je bio vrlo bogat. Čist prihod namjenjen je u fond krštenja zástave kojoj kumuje Njeg. Vis. Princ Andrej.

Promenadni koncert vojne muzike. U nedjelju je vojna muzika priredila promenadni koncert koji je bio vrlo slabo posjećen. Mješćanima je vrlo dobro poznato kakovo je mrtvilo vladalo u Kninu kad nije bilo glazbe, pa je velika blagodat za Knin što je došla vojna muzika. Nadamo se da će vojna muzika i dalje priređivati promenadne koncerte i da će biti bolje posjećeni od ovog puta.

Autobusna pruga Knin-Benkovac. Autobus koji drži prugu Knin-Benkovac svakodnevno nailazi na zapreke seljaka-pješaka. Iako šofer autobusa vozi umjerenom brzinom i drži se propisne strane puta, ipak seljaci iz okolice Knina i Benkovca, ne mareći da li koji auto prolazi, staju nasred ceste. Tako isto smetaju prometu i stada blaga. Šofer je više puta prisiljen da zaustavi autobus ili da potpuno umanji brzinu čime gubi mnogo vremena, pa mu je nemoguće da stigne na vrijeme na određeno mjesto.

Nazad nekoliko dana pričali su nam putnici koji su putovali za Benkovac i vratili se u Knin ovaj slučaj: Na putu iz Knina za Benkovac, kod Očestova, jedna seljanka, usprkos tome što je šofer više puta dao znak trubljom, nije htjela da se makne s puta, nego je pošla nepropisnom stranom puta prema autobusu. Zahvaljujući prisebnost šofera koji je pravovremeno zaustavio autobus, nije došlo do nesreće. Seljanka — mjesto da bude zahvalna što joj je spasio život — počela ga je psovati.

Poznato nam je da se takove stvari dnevno dešavaju, pak molimo nadležne vlasti da bi postavili cestare ili čuvare barem na glavnim mjestima koji bi naročito pripazili na seljake, koji idu kolima i gone blago, da ne stanu nasred puta, nego da se drže propisne strane puta, a prekršitelji nek se kazne globom.

Oglobljeni prodavači ribe. Natrag nekoliko dana Općina je oglobila više osoba koji su prodavali ribu, a nisu posjedovali obrtni list ni dozvolu za prodaju. Nadamo se da se više takove stvari neće desiti, jer će Općina paziti na takove i najstrože ih kazniti.

Tijesno

Prosjak sa 75.000 din.

Dne 8 IV 1934.

Jučer uz čašu vina sjedeći u krčmi snašla je smrt Josipa Kvatrova, starca od 65 godina iz Tijesna koja je po mišljenju doktora nastupila usljed kapi.

Slovio je kao puki siromah, obzirom na život koji je provodio.

Kako nije bio oženjen, a rodbine nije imao, sudska je komisija povodom njegove smrti u njegovom stanu izvršila popis imovine.

U skromnoj kućici gdje je živio našlo se je novaca, nakita i vrjednosnih papira u ukupnoj vrjednosti oko 75.000 dinara.

Stvar izgleda nemoguća osobito za onoga, koji je pokojnika pobliže poznavao, ali ipak ovo iznenađenje odgovara istini. -x-

OGLAS LICITACIJE

Pri Banovinskoj bolnici u Šibeniku održaće se dana 30 aprila 1934 g. u 11 s. pr. p. druga ofertalnâ licitacija u skraćenom roku od 20 dana za opskrbu bolnice gorivom t.j. kamenim ugljenom i drvima za vrijeme od 1 marta 1934 do 31 marta 1935 god. Za potanje obavijesti mogu se zanimanici obratiti Upravi bolnice.

Upravnik:
u z. Dr RIZMONDO

Unajmljuje se stan sa više prostorija jeftino u centrumu.

Unajmljuje se 1 sobu s pokućstvom na lijepom sunčanom položaju u blizini poljane.

Prodaje se vrlo jeftino kuća dvokatnica sa prizemljem, dvorištem, terasom i svim komforom.

Prodaje se kuća na obali kod Crkve Sv. Nikole.

Obratiti se: Tiskari E. Vitaliani i Sin.

SPORT

»Solin« — »Osvit«

U nedjelju dolazi nam u goste dobro poznata momčad Solina koja je u zadnje vrijeme postigla zavidne rezultate sa svim splitskim klubovima, pa možemo očekivati da će i Osvitu pružiti jaki otpor, te predvesti lijepu igru.

Utakmica počinje u 4, a predigra u 2 i po sata.

Slet pjevačkih društava iz cijele Južne Srbije održan je na Uskrs u Skoplju.

C. Sarkotić general austrijske vojske u pen. imao bi biti reaktiviran i pozvan na jedno visoko mjesto u Austjiji.

U Mineapolisu došlo je ponovo do uzbune nezaposlenih. Oko 600 ljudi je demonstriralo pred općinom, ali je kroz kratko vrijeme uspostavljen mir.

Sovjetska država želi produženje pakta o nenapadanju s Turskom, Perzijom i Afganistanom i to za 10 godina.

Nad Kalganom su se nazad nekoliko dana javili 6 japanskih bombardera i bacili letke, kojima javljaju da će japanske trupe skoro okupirati Kalgan. Jedna kineska baterija odbila je avione topovskim zrnima, a Japanci su bacili nekoliko bomba.

U okolici Berlina uništila je vatra 50.000 m^2 šume. Uzrok vatri bijaše odbačena smotka. U Belgiji također gori šuma. Do sada je izgorilo 1200 h.

Iz Francuske izagnana su braća Battisti utemeljitelji mnogih igračnica, a i većina igračnica na Rivjeri su pod njihovom kontrolom. Pred 10 g. bijahu još čobani, a današnji se njihov imetak računa na 300.000.000 franaka. Preko Stavivskijeve rasprave zapaženi su i njihovi poslovi.

OSTOJIĆ IVO, dipl. fil.

ERNEST HAECKEL

Prigodom 100-godišnjice njegova rođenja (1834-1934)

„Osim ako nećemo namjerno da zatvaramo oči, sa današnjim našim znanjem možemo da poznamo dosta točno naše porijeklo i nema potrebe, da ga se stidimo.“
Charles Darwin.

Nikada nijesu prirodne nauke toliko napredovale kao što su napredovale u XIX. vijeku. Oslanjajući se jedino na empiriju i na one rezultate, što ih je ona donosila, mogle su se tek razvijati prirodne nauke u stalnom i sigurnom pravcu, a služeći se tek kadikad spekulativnim sredstvima hipotezom i teorijom. Prikazati rad Haeckela, čija se 100-godišnjica rođenja slavi ove godine, značilo bi prikazati zamašan razvitak mnogih grana prirodnih nauka u tom vijeku, a čiji je razvitak pospješio i olakšao u mnogočem Haeckel. Kako je to nemoguće u ovako sasvim kratkom i prigodnom članku, zaustavit ćemo se jedino da označimo u kratkim crtama njegov monizam t. j. njegov filozofski nazor na svijet.

Da čovjek može dati jedan ispravniji sud o svijetu, neophodno je nužno dobro poznavanje prirode. Veći grčki filozofi-prirodnjaci došli su do udivljenja vrijednih zaključaka u tumačenju kozmosa, njegova opstanka i njegova jedinstva. Najznatniji među tim filozofima bio je valjda Anaksimander u VI vijeku pr. I. Srednji je vijek u pogledu slobodna mišljenja bio vijek tame. Za svakog slobodnomislioca bila je uvjek spremna lomača. Tek u 17 vijeku vrlo znatan zastupnik ideje o jedinstvu svijeta bio je Baruh Spinoza. Veliki Goethe propagirao je ovaj nazor na svijet u svojim genijalnim djelima. Ovaj je nazor, zvan panteizam osobito ojačao u XIX vijeku silnim razvitkom prirodnih nauka, a Haeckel ga je osobito uspješno rašio među šire slojeve naroda. Haeckel je bio čovjek rijetke erudicije. Gotovo univerzalan i odličan prirodnjak, poznavao je dobro i kulturnu povijest i umjetnost, a bavio se je i slikarstvom. Suvereno dominirajući nad velikim dijelom tog golemog materijala, imao je pravo kao rijetki ljudi, da sudi o kozmosu i stvara zaključke u pogledu njegova bitisanja. Njegova je filozofija, nazvana monistička, vrlo umna, oslanjajući se jedino na otkrićima prirodnih nauka, a osim toga, kako sam kaže, ta je njegova filozofija od početka do kraja časna i poštena. Otkrića vrlo važnih zakona, počevši XVIII vijekom, nijesu mogla ostati bez bitna uticaja na filozofiju. Haeckel je možda imao najviše hrabrosti, da iz tih rezultata povuče i smjele dedukcije za filozofiju. Kant (1755 g.) — Laplaceova (1796 g.) teorija kozmogenije; zakon o konstantnosti materije, koga je pronašao god. 1789 otac moderne kemije Lavoisier; zakon o konstantnosti energije pronađenim neovisno od R. Mayera 1842 g. i Helmholtza; molekularno atomistička teorija o građi materije Engleza Daltona; sustav elemenata Rusa Mandeljejeva (rođen također 1834 g.); a zatim u biologiji Lamarckova descedentna teorija (1809 g.) i teorija selekcije od Darvina, da spomenemo samo najglavnije rezultate, morale su nužno učvrstiti misao o jedinstvu svijeta. A taj se nazor sve više ustaljuje novim rezultatima nauka. Iako je u najnovije vrijeme uspjelo razbijati atome velikim električnim napetostima (najveći u tu svrhu sagrađeni laboratorij je onaj tvornice AEG-Union u Berlinu). I baš radi pretpostavke o jedinstvu prirode i da sve u njoj proističe iz jedne jedine pratvari, ponovno je uskrsla vjera u pretvorbu elemenata, a baš na temelju razbijanja atoma. Što je bio vjekovni san alkemičara, čini se, da će u skoroj budućnosti biti realnost! Naravno, da u toj jedinstvenosti svijeta ne može ni čovjek zadržati svoj tobožnji posebni položaj u prirodi. Već je Darwin na temelju svojih uspješnih istraživanja postavio čovjeka na njegovo pravo mjesto t. j. dao mu je najčasnije mjesto u prirodi, ali ipak samo u njenom sklopu. Naravno, da je ova istina najvećoj većini ljudi bila mrska, a takovom ostala i danas, jer čovjek kolikogod je neizmjerno neznatan ipak je isto toliko ohol i preuzetan. Tim više je ová istina bila mrska, što je bila u suprotnosti s vjerskim dogmama. Haeckel je bio oduševljeni pristaša i propagator Darwinovinovih naučnih rezultata. Ali i sam je bio odličan prirodnjak, te je na tom području otkrio vrlo važan t. zv. temeljni biogenetski zakon, koji glasi: „Antogeneza (razvitak individua) je kratka rekapitulacija filogeneze (razvitak jedne vrste)“. Taj je zakon upravo pečat nauci o evoluciji. Haeckel je prvi reformirao botanički i zoološki sistem, a po novim naučnim rezultatima, i svrstao ih u „naravni sistem“ u kojem čovjek kao najrazvijeniji u grani primata, imade najodličnije mjesto. Sav Haeckelov prirodoznanstveni i filozofski rad upravljen je divnom mišlju o jedinstvu kozmosa. Zato će nas posebno interesirati, kakovo mjesto imade u toj monističkoj filozofiji Bog i duša. Haeckel priznaje jednu jedinu supstancu kojoj su atributi materija i energije. Nema materije bez sile (psihe), ni sile bez materije. Psiha se nalazi već u najmanjem jednostaničnom biću, pa kako se tijelo komplicira i usavršuje redom prema gore, tako se i psiha usavršava. Pa kako je upravo nevjerovatan taj tjelesni razvoj, zašto da se više čudimo isto tako silnom psihičkom razvitku? Pa i Bog ne može biti neko ekstramundano, posebno, s prirodom različito biće i možda čak njoj protivno, već je on intramundano biće. Treba ga shvatiti u postajanju i tom procesu postajanja stvara se Bog i svijet, a to je opet zapravo neizmjeran i beskonačan kozmos. Ipak budući da kozmos nema ni vremenskog ni prostornog početka ni kraja, to nam monistička filozofija nužno mora priznati mogućnost opstajanja beskonačno različitih prirodnih oblika i prema tome nužno nam zábranjuje a priori njihovo negiranje. I baš radi te elastičnosti monističke filozofije (ovu elastičnost ne smije se shvatiti kao kakovu koncesiju dualističkim filozofijama) njezina je vrjednost trajna. Istina ima pitanja t. zv. konačna pitanja o svrsi svijeta: biti stvari na koje ne mogu odgovoriti još prirodne nauke i monizam. Ali da li je uopće pametno postavljati takova pitanja? Zar se može zahtjevati od mozga da razumije i razjasni sve pojave, kada znamo, da je nesavršen i da se napreduje tek u vremenu. Zato ne smijemo uskliknuti, kao što je uskliknuo jedan drugi znameniti prirodnjak Du Bois Reymond: „Ignoramus et ignorabimus.“ Ne postoje granice spoznaje prirode, jer znanost nema granica kao ni svijet ni život, što ga istražuje, kako kaže znameniti fiziolog Verworn. Ovaj sasvim kratki prikaz Haeckelova monizma svršit ću jednom lijepo stiliziranom alkemističkom rečenicom iz aleksandrijske epohe: „Priroda se raduje prirodi; priroda pobjeđuje prirodu priroda vlada prirodom“.

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI i SIN, Šibenik. Odgov. urednik Hamilkar Vitaliani